

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **V. Z. P., a. s.**, M., B., IČO: X.,
proti žalovanému:
1/ P. D. Z. P., P., B., IČO: X., žalovanému: **2/ Z. K., spol. s r. o.**, B., B., IČO: X.,
zastúpeného JUDr. F. N., advokátom, AK F. N. & P., K., B., **o určenie neplatnosti zmluvy
o postúpení pohľadávky,**
vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5Cbi 111/2005, o mimoriadnom dovolaní
Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej
republiky z 13. októbra 2011, č. k. 3Obo 53/2009-406, vo výroku o trovách konania, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. februára 2009, č. k. 5Cbi 111/2005-249 konanie voči žalovanému 1/ zastavil. Tiež určil, že zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená dňa 07. 07. 2005 medzi JUDr. T. K. – správcom konkurznej podstaty úpadcu P. D. Z. P., P., B., IČO: X. a Z. K., s. r. o., H., Ž., IČO: X.X. na sumu 58 142 652 Sk je neplatná. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v priebehu súdneho konania bol zrušený konkurz na majetok úpadcu P. D. Z. P. „v konkurze“, P., B., IČO: X. uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 7K 70/2001-1404 zo 14. decembra 2006, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 20/2007 z 22. februára 2007, právoplatným dňa 5. apríla 2007 podľa § 44 ods. 1 písm. d/ ZKV z dôvodu úspešného speňazenia všetkého majetku úpadcu a vylúčenia nepeňažného majetku a súd zároveň zbavil funkcie správcu a následne ku dňu 8. augusta 2007 bola zdravotná poisťovňa vymazaná z obchodného registra. Zrušením konkurzu podľa § 45 ods. 1 ZKV zanikli všetky účinky vyhlásenia konkurzu uvedené v § 14. Subjekt P. D. Z. P. teda zanikol výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu, preto súd zastavil konanie voči žalovanému 1/. Voči žalovanému 2/ považoval žalobu za dôvodnú a dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 7. júla 2000 je neplatná. Správca nemohol ku dňu 7. júla 2005 ako veriteľ platne postúpiť pohľadávky na žalovaného z dôvodu rozporu s § 39 Občianskeho zákonníka. Zmluva o postúpení pohľadávok viazala platnosť aj účinnosť zmluvy na úplné zaplatenie odplaty za postúpenie pohľadávok (čl. V ods. 4 Zmluvy). Samotná zmluva síce odkazuje pokiaľ ide o odplatu na dodatok, avšak z ustanovenia zmluvy ani z dodatku samotného nevyplýva, že by tento dodatok bol súčasťou zmluvy, preto zmluva nemohla nadobudnúť platnosť a účinnosť z dôvodu chýbajúceho dojednaní o výške odplaty, pričom platnosť a účinnosť zmluvy bola viazaná na úhradu odplaty v plnej výške. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že takto uzatvorená zmluva bola v rozpore aj s ustanovením § 37 Občianskeho zákonníka. O trovách konania súd rozhodol v časti, v ktorej konanie zastavil podľa § 146 ods. 1 písm. c/ tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a v ostatnej časti podľa § 142 ods. 1 O. s. p. žalobcovi právo na ich náhradu nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolania žalovaného 2/ rozsudkom z 13. októbra 2011, č. k. 3Obo 53/2009-406 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ trovy konania v sume 399,55 eur na účet jeho právneho zástupcu. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uviedol, že predmetná zmluva bola uzavretá pri speňazení konkurznej podstaty, po tom ako pohľadávky boli zapísané do konkurznej podstaty a konkurzný súd dal súhlas na ich predaj, ktorý postup a rozhodnutie v konkurznom konaní, všeobecnému súdu v inom konaní neprislúcha hodnotiť. Odvolací súd zhodne s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v obdobnej veci (sp. zn. 4 Obo 52/2009) dospel k záveru, že predmetnú zmluvu

nie je možné považovať za neplatnú z dôvodu neprípustnosti jej obsahu. V rámci dokazovania doplneného v odvolacom konaní žalovaný predložením originálu dodatku k zmluve o postúpení pohľadávok uzavretého 7. júla 2005, teda v deň uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, vyvrátil aj formálnu námietku žalobcu k platnosti zmluvy pre nedostatok dohody o odpate postúpených pohľadávok. Odvolací súd dospel teda k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a preto rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa § 220 O. s. p. v napadnutej časti zmenil.

Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 142 ods. 1 v spojení s § 224 O. s. p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému 2/ priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia. Žaloba o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok je určovacou žalobou podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O. s. p. a z hľadiska náhrady trov konania je hodnota takouto zmluvou postúpených pohľadávok, bezvýznamná. Zmluva samotná, ktorá je predmetom konania o určenie jej neplatnosti, nie je peňažným plnením, ani vecou, ako ani právom, ktorých hodnotu by bolo možné vyjadriť v peniazoch. Tento princíp napokon platí aj pre určenie poplatkovej povinnosti z návrhu na začatie konania, kedy podľa poznámky k položke 1, sa súdny poplatok vyberie podľa písmena b/ tejto položky, ako v prípadoch, keď nemožno predmet konania oceniť peniazmi. Pri posudzovaní náhrady trov konania úspešnému účastníkovi preto platí, že výška tarifnej odmeny jeho advokáta sa určuje podľa ustanovenia § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ako v spore s neoceniteľnou hodnotou veci. Preto základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu. Vychádzajúc z uvedeného bola právnenému zástupcovi žalovaného 2/ priznaná náhrada trov konania celkovo za 7 úkonov právnej služby. Odmena zástupcu žalovaného 2/ za 5 úkonov právnej služby po 48,63 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, vrátane prvej porady s klientom, podanie vyjadrenie, účasť na troch pojednávaniach pred súdom prvého stupňa podľa § 14 ods. 1 písm. a/, b/, c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.), uskutočnené v roku 2008 predstavuje 243,15 eur (výpočtový základ 632,54 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 31,55 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.). Odmena zástupcu žalovaného za jeden úkon právnej služby (podanie odvolania) uskutočnený v roku 2009 predstavuje 53,49 eur (výpočtový základ 695,41 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške predstavuje 6,95 eur. Odmena zástupcu žalovaného 2/ za jeden úkon právnej služby (účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom) uskutočnený v roku 2011 predstavuje 57 eur (výpočtový základ 741 eur) a náhrada výdavkov v paušálnej výške

predstavuje 7,41 eur. Náhrada trov konania na súde prvého stupňa a na odvolacom súde predstavuje 353,64 eur odmeny advokátovi a 45,91 eur náhrady paušálnych výdavkov, spolu 399,55 eur.

Na základe podnetu žalovaného 2/ proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2011, č. k. 3Obo 53/2009 vo výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému 2/ trovy konania v sume 399,55 eur na účet jeho právneho zástupcu podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo výroku o náhrade trov konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa názoru generálneho prokurátora výrokom rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania bol porušený zákon, keďže odvolací súd vec nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky poukázal na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p., § 9 ods. 1, § 10 ods. 2 a § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keďže pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky 655/2004 Z. z., hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky 655/2004 Z. z. (v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd mal za to, že pri žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok nie je tarifnou hodnotou hodnota postupovaných pohľadávok. Táto interpretácia podľa názoru generálneho prokurátora nie je správna. Každé súdne konanie v majetkovej veci sa týka určitého právneho vzťahu. Predmetom majetkových právnych vzťahov sú veci, práva alebo iné majetkové hodnoty (§ 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri určení tarifnej hodnoty veci postupuje súd tak, že najskôr zistí akej veci alebo práva (resp. inej majetkovej hodnoty) sa konanie týka. Potom súd zisťuje hodnotu tejto veci alebo práva, resp. zisťuje, či hodnotu veci alebo práva je možné vyjadriť v peniazoch.

V danom prípade odvolací súd neodpovedal na otázku akej veci alebo práva sa konanie týka. Správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne, za účelom zistenia tarifnej odmeny, mal zistiť ich hodnotu. Namiesto

toho odvolací súd uviedol, že predmetom konania je zmluva (ktorej neplatnosť sa žiada určiť) a že zmluva nie je vecou alebo právom. Nič to však nemení na tom, že konanie sa určitých majetkových práv týkalo. Každé konanie sa týka určitých práv. Vždy je možné odpovedať na otázku akých práv sa konanie týka. Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. hovorí, že základom tarifnej odmeny je hodnota veci alebo práva. To, že je petit konania formulovaný na určenie neplatnosti úkonu neznamena, že sa konanie netýka určitých vecí alebo práv. Ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ani iné ustanovenia tejto vyhlášky, nepočítajú s tým, že existujú také súdne konania, ktoré sa žiadnej veci alebo práva netýkajú. Vyhláška č. 655/2004 Z. z. určuje, že vec alebo práva sú jediným predmetom pre výpočet tarifnej odmeny, a contrario je týmto vylúčené, aby rozhodujúcim elementom pre určenie tarifnej hodnoty bol právny úkon (zmluva), ako peniazmi neocniteľný prejav vôle.

Na základe zistených skutočností generálny prokurátor je toho názoru, že sú splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., pričom podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu navrhol mimoriadne dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Poukázal na právny názor k náhrade trov predmetného konania, ktorý vyslovil Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. k. IV.ÚS 107/2012-13. V namietanom prípade bolo predmetom konania rozhodovanie o určení (ne)platnosti právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávok. Konanie o tom istom návrhu, resp. žalobe je potrebné tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom považovať za jeden celok. Preto ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach namietaného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nie len pre účely určenia výšky súdneho poplatku, ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania. Aplikácia § 11 ods. 11 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. bola preto podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky Najvyšším súdom Slovenskej republiky odôvodnená ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne). Najvyšší súd Slovenskej republiky v napadnutom rozhodnutí vyjadril právny názor, ktorý nemožno považovať za arbitrárny, a ani zjavne neodôvodnený, a preto sťažnosť žalovaného 2/ z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o Ústavnom súde odmietol.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor uvádza, že podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia, alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku. Žalobcovi z predloženého mimoriadneho dovolania nie je zrejmé z akej sumy pre určenie náhrady trov konania by mal súd vychádzať. V znaleckom posudku č. 003/2005 zo dňa 14. 04. 2005 vypracovaného Ing. J. Ž., na základe objednávky správcu konkurznej podstaty P. DZP pri stanovení všeobecnej hodnoty zložky majetku (pohľadávok úpadcu voči zdravotníckym zariadeniam), bola hodnota pohľadávky 58 142 652 Sk, pre účel jej speňazenia, vyčíslená na sumu 58 143 Sk. Teda koeficient vymožitelnosti bol stanovený na 0,001 %.

Vzhľadom na uvedené žalobca považuje podané mimoriadne dovolanie ako neopodstatnené.

K mimoriadnemu dovolaniu sa vyjadril žalovaný 2/ podaním zo dňa 27. 05 2013. Žalovaný 2/ sa v celom rozsahu stotožnil s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora. Pri výpočte trov právneho zastúpenia v uvedenej právnej veci bolo potrebné vychádzať z tarifnej hodnoty predstavujúcej hodnotu sporu v súdnom konaní. Predmetom uvedenej napadnutej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej dňa 07. 07. 2005 medzi žalovaným 1/ a žalovaným 2/ boli vyčíslené pohľadávky vo výške 1 929 982,47 eur (58 142 652 Sk). Opätovne poukázal na judikatúru Ústavného súdu ČR prezentovanú napr. nálezom sp. zn. II.ÚS 538/2010 zo dňa 24. marca 2011. Podľa názoru žalovaného 2/ pri posudzovaní oceníteľnosti predmetu konania na účely stanovenia základnej sadzby tarifnej odmeny v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. nemožno použiť analógiu so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších prepisov. Je potrebné tiež vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že právo na priznanie primeranej (a právnym predpisom stanovenej) náhrady nákladov, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú je súčasťou práva na spravodlivý proces, tiež súvisia pokiaľ nejde konkrétne o náhradu právneho zastúpenia, s právom na právnu pomoc v zmysle ust. čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ak všeobecný súd náhradu trov právneho zastúpenia vo výške stanovenej v súlade s vyhláškou MS SR

úspešnému účastníkovi nepriznal odoprie mu tým právo zakotvené v ust. čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

Vzhľadom na uvedené žalovaný 2/ navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obo 53/2009-350 zo dňa 13. októbra 2011 vo výroku o trovách konania ak, že zaviazá žalobcu nahradiť žalovanému 2/ trovy prvostupňového ako aj odvolacieho konania titulom trov právneho zastúpenia v celkovej výške 30 33,01 eur a to na účet právneho zástupcu žalovaného 2/ - advokát JUDr. F. N.. Zároveň navrhol aby dovolací súd zaviazal žalobcu nahradiť žalovanému 2/. trovy dovolacieho konania titulom trov právneho zastúpenia v celkovej výške 6 442,18 eur a to na účet právneho zástupcu žalovaného 2/ - JUDr. F. N..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. O. s. p.) na základe mimoriadneho dovolania podaného včas generálnym prokurátorom (§ 243g O. s. p.) na podnet účastníka konania, preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a § 167 ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p.,

b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nie len rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. (t. j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne

rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto vád nebola v mimoriadnom dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v konaní o mimoriadnom dovolaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občiansko-súdnom konaní. Dovolací súd nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takouto vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci postihnuté.

V ďalšom sa preto dovolací súd zameril na posúdenie, či je opodstatnená námietka dovolateľa, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolateľ v dovolaní uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keďže pri výpočte výšky náhrady trov konania nesprávne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, hoci mal správne aplikovať ustanovenie § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 Listiny, každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Rozhodovanie o náhrade trov je účasťou súdneho konania a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (i podľa čl. 36 ods. 1 Listiny) môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy SR) porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (II.ÚS 56/2005).

Podľa § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O. s. p.“) návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. účastníkovi konania, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zarábok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát (§ 137 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2011).

Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb zákonná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci, alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

Podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadreného v uznesení z 01. marca 2012, sp. zn. IV.ÚS 107/2012-13, ktorým rozhodol o sťažnosti žalovaného 2/ vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, § 1 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obo 53/2009 z 13. októbra 2011, pri aplikácii § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky v spojení s § 80 písm. c/ O. s. p. má rozhodujúci význam najmä v ňom uvedené slovné spojenie „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“. Vyjadriť hodnotu (v danom prípade práva) predovšetkým znamená vysporiadať sa so skutočným obsahom predmetu konania, t. j. s tým, aké účinky má pre účastníkov meritórne rozhodnutie súdu v tomto konaní. V namietanom prípade bolo predmetom konania pred krajským súdom a Najvyšším súdom SR rozhodovanie o určení (platnosti) právneho úkonu, konkrétne zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej pri speňažení konkurznej podstaty po tom, ako boli pohľadávky zapísané do konkurznej podstaty a konkurzný súd dal súhlas na ich predaj. Meritórnym rozhodnutím o zamietnutí žaloby Najvyšší súd Slovenskej republiky v predmetnom konaní rozhodol, že zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom a postupníkom je platná, čím zároveň došlo k potvrdeniu postavenia žalovaného 2/ ako veriteľa so všetkými právami z toho vyplývajúcimi, teda aj s právom vymáhať pohľadávku aj s príslušenstvom voči dlžníkovi. Predmetom tohto konania pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky však nebolo zaplatenie samotnej pohľadávky. Účinky meritórneho rozhodnutia súdu v danom spore možno charakterizovať ako vyriešenie predbežnej otázky, ktoré ovplyvní uspokojenie veriteľa pri samotnom uplatnení pohľadávky.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd je toho názoru, že ak ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, ako v okolnostiach daného prípadu, ide o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi, a to nie len pre účely určenia výšky súdneho poplatku (položka č. 1 prílohy zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov označenej ako Sadzobník súdnych poplatkov časť 1 „poplatky vyberané v občianskom súdnom konaní“ – v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, sa súdny poplatok vyberie pevnou sumou, teda tak, ako keď predmet konania nemožno oceniť peniazmi), ale aj pre účely určenia výšky náhrady trov konania.

V danom prípade odvolací súd správne posúdil predmetnú žalobu ako určovací žalobu podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p., t. j., že ide o žalobu o určenie (ne)platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, a teda aj odpovedal na otázku, že ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je a teda išlo o konanie ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. Je preto nesprávny názor dovolateľa, že správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka postupovaných pohľadávok a následne za účelom zistenia tarifnej odmeny mal zistiť ich hodnotu. Najvyšší súd Slovenskej republiky je toho názoru, že v danom prípade nebolo možné vyjadriť hodnotu veci ani práva v peniazoch (napr. rozhodnutia NS 5MCdo 9/2010, 3MCdo 9/2009, 1MObdoV/17/2006). Hodnota veci pri predmete konania – určenie, že zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná nie je nominálna hodnota postupovaných pohľadávok, ani cena za ktorú správca konkurznej podstaty predal tieto pohľadávky žalovanému 2/, ani hodnota zložky majetku (pohľadávka úpadcu) podľa znaleckého posudku, ktorý bol vypracovaný znalcom v konkurznej veci.

Odvolací súd preto vec správne právne posúdil, keď pri výpočte výšky náhrady trov konania správne aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Z uvedených dôvodov sa dovolací súd nestotožnil s dôvodmi mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora a preto dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania, ktoré nespočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.), zamietol (§ 243 i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 1 O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania o mimoriadnom dovolaní proti žalovanému 2/, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a ods. 2 O. s. p.). Dovolací súd však nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na priznanie náhrady trov konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. mája 2013

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.